

ФОП ЛУНЯЧЕК ВАДИМ ЕДУАРДОВИЧ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Керівник проєкту
«Professional Development»

Вадим ЛУНЯЧЕК
30.06.2026

ПРОГРАМА

**підвищення кваліфікації педагогічних працівників професійної
освіти Державної служби зайнятості України**

**«ПРОФЕСІЙНА ОСВІТА: ОСОБЛИВОСТІ УКЛАДАННЯ
ОСВІТНІХ ПРОГРАМ ДЛЯ ЦЕНТРІВ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ
ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ ЗАЙНЯТОСТІ»**

Харків – 2026

Розробники: Лунячек В. Е., доктор педагогічних наук, професор; Мельник Н. А., кандидат педагогічних наук.

Напрямок підвищення кваліфікації: підвищення кваліфікації фахівців професійної освіти Державної служби зайнятості України.

Розроблено відповідно до вимог нормативно-правових актів: законів України «Про освіту», «Про професійну освіту», «Про зайнятість населення»; постанов КМУ від 21 серпня 2019 р. № 800 «Деякі питання підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників» та від 20 жовтня 2021 р. № 1077 «Про затвердження Державного стандарту професійної (професійно-технічної) освіти».

Термін дії програми: з 01.07. 2026 до 01.07. 2027 року.

Рецензенти:

1. Давидова Юлія, заступник директора з навчально-методичної роботи НМЦ ПТО у Харківській області.

2. Ткачова Наталія, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри інноваційної педагогіки, освітніх трансформацій і лідерства ННІ «Академія вчительства» ХНУ імені В. Н. Каразіна.

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Актуальність програми. Сучасний етап розвитку ринку праці України вимагає від системи професійної освіти максимальної гнучкості, швидкості реагування на дефіцит кадрів та високої якості підготовки робітників. Центри професійної освіти Державної служби зайнятості України є головним інструментом оперативного перенавчання, підвищення кваліфікації та професійної адаптації дорослого населення, зокрема зареєстрованих безробітних, внутрішньо переміщених осіб та учасників бойових дій. Ефективність цієї системи безпосередньо залежить від якості та актуальності її базового елемента – освітніх програм, за якими здійснюється навчання.

Актуальність даної програми зумовлена трьома ключовими факторами: масштабна цифровізація та інтеграція з Національною платформою професійного розвитку педагогічних та науково-педагогічних працівників «Вектор». Відповідно до оновленого законодавства та Постанови КМУ №800, державна платформа стає єдиним обов'язковим цифровим середовищем для верифікації, обліку та публікації програм підвищення кваліфікації. Педагогічні працівники центрів професійної освіти Державної служби зайнятості України (далі – ДСЗ) потребують практичних навичок роботи з інтерфейсом та методичними вимогами посібника «Вектор»;

перехід системи професійної освіти на компетентнісну основу та впровадження нових професійних стандартів вимагає докорінного перегляду методології формування навчального контенту. Розробники освітніх програм у закладах ДСЗ стикаються із проблемою переведення вимог стандартів (результатів навчання, знань та умінь) у конкретні навчальні модулі та системи оцінювання;

запит роботодавців на гнучкі та модульні траєкторії навчання, оскільки традиційні довготривалі програми втрачають свою ефективність. Сучасний роботодавець зацікавлений у швидкому здобутті робітником конкретних професійних кваліфікацій і це актуалізує потребу в опануванні майстрами та методистами технологій проектування варіативних модулів і короткострокових курсів, які адаптуються під індивідуальний запит локального бізнесу.

Практична цінність програми полягає у ліквідації професійних дефіцитів слухачів шляхом поєднання теорії та інтенсивного практикуму. Слухачі не просто вивчають алгоритми розроблення, а вчаться покроково проектувати мету, компетентності, результати навчання, логічну послідовність компонентів освітньої програми та формувати повний пакет супроводжуючих документів.

Підвищення проєктної компетентності методистів, викладачів та майстрів виробничого навчання професійної освіти ДСЗ дозволить створювати конкурентоспроможні освітні програми, що безпосередньо вплине на якість підготовки робочої сили, прискорить працевлаштування випускників та сприятиме відбудові економіки країни й стабілізації національного ринку праці.

Цільова група: педагогічні працівники, методисти та керівники структурних підрозділів центрів професійної освіти ДСЗ України.

Обсяг (тривалість): 30 годин / 1 кредит ЄКТС.

Особливості реалізації програми: програма підвищення кваліфікації реалізується на засадах гнучкості, варіативності, практичної спрямованості та андрагогічного підходу, що враховує специфіку навчання дорослого населення в системі Державної служби зайнятості України. Ключові технологічні та методичні засади реалізації:

гнучкість та цифровізація: навчальний процес організовано з використанням технологій дистанційного навчання та інструментів Національної платформи професійного розвитку педагогічних та науково-педагогічних працівників «Вектор», що дозволяє слухачам адаптувати графік опрацювання матеріалу без відриву від основної діяльності в закладах освіти;

варіативність контенту: зміст програми моделюється залежно від початкового рівня проєктної компетентності слухачів; особлива увага приділяється алгоритмам швидкої модифікації освітніх компонентів під конкретні, мінливі запити регіональних ринків праці та роботодавців;

практична домінантність: програма має виражений прикладний характер, результатом навчання є не просто теоретичне засвоєння матеріалу, а розробка слухачами проєкту освітньої програми підготовки кваліфікованого робітника або курсу цільового призначення.

До реалізації програми залучаються висококваліфіковані фахівці, які мають профільну підготовку та значний практичний досвід у сфері професійної освіти, методичного супроводу закладів професійної освіти ДСЗ, а також сертифіковані експерти та тренери-педагоги, які пройшли спеціалізоване навчання та мають підтверджений досвід розроблення освітніх стандартів на компетентнісній основі; фахівці-практики, які володіють інструментарієм роботи на Національній платформі професійного розвитку педагогічних та науково-педагогічних працівників «Вектор». та здійснюють супровід процесів ліцензування, верифікації та публікації освітніх можливостей; експерти з розроблення модульних програм, які успішно реалізують комплекс заходів щодо підвищення кваліфікації керівників, методистів та педагогічних працівників центрів професійної освіти ДСЗ в умовах модернізації законодавства про професійну освіту.

Форма (форми) підвищення кваліфікації: очна, очна (з використанням технологій дистанційного навчання).

Мета підвищення кваліфікації: розвиток професійно-педагогічної, методичної та проєктувальної компетентностей педагогічних працівників

центрів професійної освіти ДСЗ щодо алгоритмів розроблення освітніх програм на основі нових стандартів професійної освіти.

Завдання підвищення кваліфікації:

сформувати вміння практичного застосування нормативно-правових основ та нових стандартів професійної освіти, професійного стандарту та/або освітньої програми;

розвинути компетентність стратегічного та методичного управління процесом розроблення освітнього контенту в умовах системної модернізації професійної освіти;

удосконалити управлінські та методичні компетентності щодо підтримки безперервного професійного розвитку персоналу центрів професійної освіти та адаптації кадрового потенціалу до нових вимог розроблення програм;

сформувати здатність до осмислення специфіки та ключових особливостей моделювання сучасного освітнього процесу для дорослого населення, зокрема безробітних, ВПО та учасників бойових дій;

розвинути практичні вміння з конструювання освітніх програм, варіативних компонентів та навчальних планів під індивідуальні запити роботодавців;

удосконалити інформаційно-цифрову спроможність фахівців щодо ефективного використання інструментів Національної платформи професійного розвитку педагогічних та науково-педагогічних працівників «Вектор» для верифікації та публікації програм підвищення кваліфікації;

мобілізувати антикризовий та адаптивний потенціал керівників, методистів і педагогів задля забезпечення гнучкості, стабільної життєдіяльності та оперативного реагування закладів професійної освіти ДСЗ на виклики ринку праці в умовах воєнного стану.

Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться: ключові (проектувальна, нормативно-правова, методична, інформаційно-цифрова) та професійні.

Очікувані результати підвищення кваліфікації:

За підсумками опанування програми слухачі поглиблюють теоретичні знання, а також вдосконалюють практичні вміння, навички та управлінські техніки щодо:

нормативно-правових основ, що регулюють практичні аспекти впровадження нових освітніх стандартів та професійних стандартів у сфері професійної освіти;

розроблення й побудови сучасних освітніх програм для дорослого населення в системі Державної служби зайнятості України;

дотримання технічних вимог, критеріїв верифікації та правил опису освітніх можливостей для успішного моделювання карток програм у цифровому середовищі;

формування змісту та структурування навчального матеріалу для ефективного перенавчання безробітних, ВПО та учасників бойових дій;

побудови програм, вміння інтегрувати варіативний компонент під потреби роботодавців, навички формування повного пакета документів освітньої програми;

трансформації стандартів у конкретні освітні компоненти, тематичні модулі та зміст навчальних дисциплін;

адаптації змісту освітньої програми, інтеграції вибіркового модуля та курсів цільового призначення під індивідуальні, оперативно мінливі запити регіональних роботодавців та локального бізнесу;

побудови траєкторій оцінювання, розроблення об'єктивних критеріїв, інструментів поточного, тематичного та підсумкового контролю результатів навчання на компетентнісній основі;

формування пакета супровідних документів освітньої програми відповідно до вимог;

технік ефективного керівництва робочими групами з розроблення та оновлення освітніх програм у закладах професійної освіти ДСЗ України;

технік адміністрування кабінету провайдера на платформі «Вектор», включаючи цифрову публікацію, моніторинг та аналітику затребуваності курсів підвищення кваліфікації;

антикризового управління та безпекової організації діяльності закладу професійної освіти в умовах дії воєнного стану, а також планування стратегії оперативного реагування на дефіцит кадрів ринку праці в умовах повоєнної відбудови.

Система та критерії оцінювання результатів підвищення кваліфікації:

Оцінювання результатів навчання слухачів здійснюється на засадах об'єктивності, справедливості, прозорості та повної відповідності меті й очікуваним результатам підвищення кваліфікації. Оцінювання спрямоване на визначення рівня набуття компетентностей, включно зі здатністю застосовувати нормативно-правову базу на практиці, приймати ефективні управлінські й методичні рішення, моделювати сучасне освітнє середовище для навчання дорослого населення, здійснювати професійну рефлексію та презентувати результати роботи команди.

Підтвердження результатів навчання відбувається за умови проходження слухачем від 70% до 100% обсягу програми, що передбачає виконання навчальних завдань та активну участь у заняттях.

Для оцінювання результатів навчання використовуються такі інструменти:

тестові завдання для перевірки теоретичних знань за темами модулів програми;

практичні завдання, що передбачають моделювання управлінських і методичних ситуацій, розроблення проєктів фрагментів освітніх програм, варіативних компонентів та робочих навчальних планів закладу професійної освіти ДСЗ України.

Підсумкове оцінювання результатів навчання слухачів визначається за такими критеріями:

виконання тестових завдань із результатом від 70% до 100% правильних відповідей;

актуальність, інноваційність та практична цінність розроблених фрагментів освітніх програм, робочих навчальних планів під запити ринку праці, варіативних модулів чи пакетів супроводжувальних документів освітньої програми;

рівень управлінської та методичної рефлексії, а також професійної активності, спроможність до об'єктивного самооцінювання, здатність аналізувати ризики й дефіцити кадрів, продемонстрована готовність до впровадження системних змін у діяльність центрів професійної освіти ДСЗ та лідерська активність під час практичних занять.

Документ про підвищення кваліфікації: сертифікат відповідно до встановленого зразка обсягом 30 годин / 1 кредит ЄКТС.

Вартість: 750 грн.

2. НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Програмою передбачено розвиток та вдосконалення професійних компетентностей під час проведення інтерактивних лекційних занять.

Особливістю практичних занять у межах програми є її виражена спрямованість на формування та вдосконалення умінь щодо розроблення освітніх програм з окремих професій за новими державними освітніми стандартами.

Під час практичних занять слухачі відпрацьовують практичні навички у сфері розробки, адаптації та впровадження освітніх програм відповідно до стандартів.

Самостійна робота передбачає опрацювання нормативно-правових документів та інструктивно-методичних матеріалів із теми.

Підсумкові заходи передбачають участь слухача курсів, виконання підсумкового тестування з метою перевірки рівня засвоєння теоретичного змісту програми та сформованості професійних компетентностей.

Зміст програми складається з 2 модулів та 6 взаємопов'язаних тем. На етапі завершення навчання за програмою слухачі складають підсумковий тест. Максимальна кількість балів, яку можуть отримати учасники, – 100 балів. Прохідний бал – 70. Учасники, які успішно пройшли навчання та склали підсумковий тест, отримують сертифікат.

Кількість годин, що відводиться на засвоєння змісту Програми, складає 30 год, з них: 8 год – лекційні заняття, 16 год – практична робота, 4 год – самостійна робота, 2 год – контрольні заходи.

Навчально-тематичний план

Назва навчальних тем	Форма навчання				Усього
	Лекції	Практичні заняття	Самостійн а робота	Контрол ьні заходи	
МОДУЛЬ 1. Нормативно-правові основи та специфіка навчання в професійній освіті ДСЗ					
Тема 1.1. Нові Державні освітні стандарти та професійні стандарти як базис освітніх програм	1	2	1		4
Тема 1.2. Вимоги Національної платформи професійного розвитку педагогічних та науково-педагогічних працівників «Вектор» до структури програм підвищення кваліфікації	1	1			2
Разом за модулем	2	3	1		6

МОДУЛЬ 2. Методика розроблення освітніх програм з окремих професій за новими державними освітніми стандартами					
Тема 2.1. Нормативні засади та алгоритм розроблення освітньої програми	1	2	1		4
Тема 2.2. Проектування структури освітньої програми: мета, результати навчання, компетентності, освітні компоненти	1	2			3
Тема 2.3. Формування змісту та пакета документів освітньої програми	1	2	1		4
Тема 2.4. Компетентнісний підхід до проектування освітньої програми	1	2	1		4
Тема 2.5. Варіативна складова освітньої програми та її адаптація до потреб роботодавців	1	2			3
Тема 2.6. Практикум з розроблення освітньої програми підготовки кваліфікованого робітника	1	3			4
Разом за модулем	6	13	3		22
Підсумкові заходи				2	2
Усього	8	16	4	2	30

3. ЗМІСТ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

МОДУЛЬ 1. Нормативно-правові основи та специфіка навчання в професійній освіті ДСЗ

Тема 1.1. Нові Державні освітні стандарти та професійні стандарти як базис освітніх програм

План лекційного заняття (1 година). Професійні стандарти як першоджерело вимог ринку праці: поняття, структура та особливості сучасного професійного стандарту; аналіз трудових функцій, професійних компетентностей, знань та умінь кваліфікованого робітника.

Державні освітні стандарти (далі – ДОС) нового покоління. Нормативно-правовий статус ДОС професійної освіти; перехід від предметно-циклової системи до компетентнісного навчання.

Взаємозв'язок професійного стандарту, ДОС та освітньої програми: алгоритм наскрізного проєктування та як вимоги роботодавця трансформуються у результати навчання та зміст навчальних модулів центрів професійної освіти ДСЗ.

Специфіка андрагогічного контенту. Особливості врахування вимог стандартів при розробленні короткострокових і гнучких освітніх програм для перенавчання дорослих (зокрема ВПО, безробітних та ветеранів).

План практичного заняття (2 години).

Завдання 1. Експрес-аудит чинного професійного стандарту: робота з Національним реєстром професійних стандартів; вибір профільної робітничої професії, декомпозиція трудових функцій та виділення переліку ключових компетентностей для майбутньої освітньої програми.

Завдання 2. Практичне проєктування матриці відповідності між результатами навчання, визначеними у ДОС, та майбутніми освітніми компонентами програми.

Завдання 3. Моделювання кваліфікаційної характеристики слухача, розробка вступного розділу освітньої програми закладу професійної освіти ДСЗ на основі вимог професійного стандарту.

Самостійна робота слухачів (1 година). Тема «Порівняльний аналіз вимог професійного стандарту та чинного навчального плану центрів професійної освіти з обраної професії». Зміст завдання: самостійний пошук дефіцитів у чинній програмі закладу освіти; виявлення застарілих елементів контенту та підготовка письмових пропозицій щодо інтеграції нових результатів навчання відповідно до оновленого професійного стандарту.

Тема 1.2. Вимоги Національної платформи професійного розвитку педагогічних та науково-педагогічних працівників «Вектор». до структури програм підвищення кваліфікації

План лекційного заняття (1 година). Національна платформа професійного розвитку педагогічних та науково-педагогічних працівників «Вектор» як цифрове середовище професійного розвитку. Нормативно-правове

регулювання діяльності платформи (Постанова КМУ №800) та статус Національної платформи професійного розвитку «Вектор» як єдиного державного інструменту обліку курсів.

Процедура інституційної верифікації провайдера. Алгоритм реєстрації закладу професійної освіти ДСЗ на платформі, підтвердження статусу суб'єкта підвищення кваліфікації.

Анатомія картки «Освітньої можливості», детальний розбір обов'язкових складових програми (мета, обсяг у годинах/кредитах ЄКТС, форма навчання, перелік компетентностей, очікувані результати тощо).

Вимоги до супровідної документації, правила технічного оформлення програми та затвердження.

План практичного заняття (1 година).

Завдання 1. Цифрове моделювання картки програми на «Векторі». Покрокове заповнення інтерактивних полів у тестовому кабінеті провайдера; кодування назви програми, мети та цільової аудиторії відповідно до нормативних обмежень платформи.

Завдання 2. Визначення компетентностей в інтерфейсі платформи. Практичне внесення переліку компетентностей, що вдосконалюватимуться, та прив'язка до них очікуваних результатів навчання.

Завдання 3. Самоаудит програми перед публікацією, використання посібника «Вектор» для виявлення технічних помилок у структурі програми.

МОДУЛЬ 2. Методика розроблення освітніх програм з окремих професій за новими державними освітніми стандартами

Тема 2.1. Нормативні засади та алгоритм розроблення освітньої програми

План лекційного заняття (1 година). Нормативний контур створення освітньої програми, аналіз чинних наказів МОН України, Міністерства економіки України та стандартів Державної служби зайнятості, які визначають ліцензійні та реєстраційні вимоги до змісту професійної освіти.

Алгоритм розроблення освітньої програми від створення робочої проєктної групи закладу професійної освіти ДСЗ та збору вихідних даних до затвердження керівником.

Правова та академічна автономія центрів професійної освіти ДСЗ у формуванні змісту навчання, співвідношення обов'язкового (інваріантного) та вибіркового компонентів програми.

Процедура оновлення діючих програм, підстави, періодичність та нормативні регламенти внесення змін до чинних освітніх програм у разі затвердження нових професійних стандартів.

План практичного заняття (2 години)

Завдання 1. Проєктування дорожньої карти розробника.: складання покрокового алгоритму створення освітньої програми з обраної робітничої

професії із визначенням відповідальних осіб (методист, майстер в/н, голова методичної комісії).

Завдання 2. Юридичний аудит вихідної документації: робота з нормативними базами даних; перевірка актуальності ліцензійних умов, чинності базового ДОС та супутніх професійних стандартів для проєктування конкретної освітньої програми.

Завдання 3. Моделювання наказу про створення робочої групи: практичне оформлення внутрішнього організаційного документа закладу професійної освіти ДСЗ про початок розроблення/внесення змін до освітньої програми відповідно до діючих вимог діловодства.

Самостійна робота слухачів (1 година). Тема «Блок-схема етапів розроблення та погодження освітньої програми у системі професійної освіти ДСЗ». Зміст завдання: створення графічної схеми або текстового алгоритму.

Тема 2.2. Проєктування структури освітньої програми: мета, результати навчання, компетентності, освітні компоненти

План лекційного заняття (1 година). Структура освітньої програми від мети до навчально-тематичного плану; поняття системності та взаємозв'язку всіх елементів.

Формулювання мети освітньої програми: методологічні підходи до визначення місії та цільового призначення програми підготовки кваліфікованого робітника; уникнення декларативності та розмитості формулювань.

Конструювання результатів навчання. Критерії SMART у формулюванні результатів навчання; відмінність між процесом навчання та його кінцевим, вимірюваним результатом.

Логіка структурування змісту освіти; правила виокремлення та групування навчальних предметів, професійно-практичних блоків та модулів (освітніх компонентів) на основі компетентнісного підходу.

План практичного заняття (2 години).

Завдання 1. Проєктування «Дерева цілей» освітньої програми: практичне формулювання мети освітньої програми для конкретної робітничої професії та її розбиття на підцілі (загальні та професійні компетентності).

Завдання 2. Особливості розробки освітніх компонентів, створення робочої таблиці, де до кожної зафіксованої компетентності слухачі добирають чіткий перелік результатів навчання та проєктують під них назву й обсяг конкретного освітнього компонента (модуля чи навчальної дисципліни).

Завдання 3. Взаємне рецензування слухачами розроблених карток результатів навчання на предмет їхньої реалістичності, досяжності та можливості об'єктивного вимірювання за допомогою засобів діагностики.

Тема 2.3. Формування змісту та пакета документів освітньої програми

План лекційного заняття (1 година). Обов'язковий інституційний перелік складників програми (форма (форми) здобуття професійної освіти; вимоги до рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання за цією програмою; загальний обсяг навчального навантаження здобувачів професійної освіти; перелік та обсяг обов'язкових освітніх компонентів та освітніх компонентів для вільного вибору здобувачами професійної освіти; навчальний план; очікувані програмні результати навчання, критерії та форми їх оцінювання; програми освітніх компонентів; опис ресурсного забезпечення; корекційно-розвитковий складник для осіб з особливими освітніми потребами (за потреби); інші складники, визначені суб'єктом освітньої діяльності.

Методика структурування навчального контенту. Логіка розподілу годин між теоретичною підготовкою та професійно-практичним навчанням (виробниче навчання та виробнича практика) у закладах професійної освіти ДСЗ.

Проектування робочого навчального плану; правила розрахунку тижневого навантаження, визначення послідовності вивчення модулів, бюджетування часу на консультації, державну або вихідну кваліфікаційну атестацію.

Специфікація матеріально-технічного забезпечення. Правила формування переліку навчально-виробничого обладнання, устаткування, інструментів та цифрових засобів навчання, необхідних для повноцінної реалізації освітньої програми.

План практичного заняття (2 години)

Завдання 1. Розроблення паспорта та пояснювальної записки освітньої програми, практичне заповнення уніфікованої форми паспорта програми з визначенням нормативних термінів навчання, обсягу, вимог до рівня освіти вступників.

Завдання 2. Конструювання проєкту робочого навчального плану, розрахунок та балансування годин між обов'язковим та вибіркоким компонентами освітньої програми під обрану робітничу професію.

Самостійна робота слухачів (1 година). Тема «Оформлення пакета документів освітньої програми. Зміст завдання: технічна збірка всіх напрацьованих фрагментів освітньої програми в один цілісний текстовий документ, перевірка відповідності оформлення вимогам ДСТУ щодо ведення діловодства та збереження у форматі PDF.

Тема 2. 4. Компетентнісний підхід до проектування освітньої програми

План лекційного заняття (1 година). Концепція компетентнісного навчання. Сутність, переваги та відмінності структурування освітньої програми

від традиційного предметного підходу; міжнародний досвід гнучкої підготовки кадрів.

Особливості навчального модуля. Поняття інтегрованого модуля як автономного блока освітньої програми, спрямованого на освоєння конкретної професійної функції або компетенції.

Правила структурування змісту. Логіка взаємозв'язку теоретичного блоку та професійно-практичного навчання; розрахунок тривалості опанування модуля у годинах та кредитах ЄКТС.

Гнучкі траєкторії навчання. Розроблення та комбінація тем для створення індивідуальних короткострокових курсів цільового призначення або часткових кваліфікацій.

План практичного заняття (2 години)

Завдання 1. Виділення модульних одиниць із професійного стандарту: декомпозиція загального обсягу результатів навчання та професійних компетенцій робітника; формування переліку та назв автономних модулів майбутньої освітньої програми.

Завдання 2. Конструювання матриці внутрішньо-модульних зв'язків: практичне наповнення одного обраного модуля змістом (теорія + практика + самостійна робота) та визначення інтегрованих критеріїв успішного його засвоєння слухачем.

Самостійна робота слухачів (1 година). Тема «Розроблення карти специфікації оцінювання для автономного навчального модуля». Зміст завдання: створення інструментарію покрокового (вхідного, поточного та вихідного) контролю всередині одного самостійно розробленого модуля на основі дескрипторів результатів навчання з метою перевірки сформованості конкретної професійної навички слухача.

Тема 2.5. Варіативна складова освітньої програми та її адаптація до потреб роботодавців

План лекційного заняття (1 година). Поняття та нормативні межі варіативності в професійній освіті ДСЗ, правові засади формування вибіркового компонента освітніх програм; співвідношення обов'язкової (державної) та варіативної (регіональної) частин відповідно до нових ДОС.

Методи експрес-аналізу регіонального ринку праці. Інструменти взаємодії центрів професійної освіти ДСЗ із роботодавцями для виявлення дефіциту специфічних навичок та нових технологічних вимог до робітників.

Технологія інтеграції варіативного компонента в освітній програмі: алгоритм розроблення спеціалізованих модулів, курсів цільового призначення або додаткових тем, що доповнюють інваріантну частину програми під конкретне замовлення підприємства.

Особливості адаптації змісту варіативних модулів з урахуванням наявного життєвого та професійного досвіду слухачів (зокрема ВПО та ветеранів).

План практичного заняття (2 години)

Завдання 1. Проектування анкети / опитувальника для стейкхолдерів: розроблення інструменту збору вимог від роботодавців щодо додаткових професійних умінь, якими має володіти випускник закладу професійної освіти.

Завдання 2. Конструювання вибіркового (варіативного) модуля: практичне формування назви, мети, результатів навчання та погодинного змісту окремого спецкурсу (наприклад, «Цифрові інструменти в логістиці» або «Сучасні оздоблювальні матеріали»), що інтегрується в освітній програмі.

Завдання 3. Моделювання робочого навчального плану: перерахунок загального балансу годин освітньої програми з урахуванням інтегрованого вибіркового модуля та узгодження графіка його вивчення з виробничою практикою на підприємстві.

Тема 2.6. Практикум з розроблення освітньої програми підготовки кваліфікованого робітника

План лекційного заняття (1 година). Технологія підготовки освітньої програми, правила логічного поєднання та взаємоузгодження всіх попередньо розроблених розділів освітньої програми (від мети й компетентностей до матеріально-технічної бази й критеріїв оцінювання).

Методика проведення внутрішньої експертизи, розбір типових помилок.

Презентація освітнього продукту, правила ефективної презентації розробленої освітньої програми перед педагогічною радою закладу освіти професійної освіти, представниками Державної служби зайнятості та роботодавцями.

План практичного заняття (3 години)

Завдання 1. Наскрізне проектування пакета освітньої програми (1.5 год). Колективна або індивідуальна робота слухачів над комплексним оформленням освітньої програми з обраної робітничої професії за зразком.

Завдання 2. Взаємне рецензування (0.5 год). Обмін розробленими проектами освітніх програм між слухачами групи; заповнення експертного чек-листа оцінки якості програми.

Завдання 3. Симуляція захисту освітньої програми (1 год), публічна презентація розробленого проекту програми слухачами.

3.1. Орієнтовний перелік практичних завдань

1. Експрес-аудит чинного професійного стандарту за обраною робітничою професією та декомпозиція його трудових функцій для визначення базових компетентностей майбутньої освітньої програми.

2. Моделювання кваліфікаційної характеристики випускника закладу професійної освіти ДСЗ відповідно до структури та термінології оновлених стандартів.

3. Складання дорожньої карти з розроблення та затвердження освітньої програми робочою групою закладу професійної освіти ДСЗ.

4. Оформлення внутрішнього організаційного документа (проекту наказу директора центру професійної освіти ДСЗ) про створення робочої групи з модернізації освітньої програми.
5. Розроблення паспорта та пояснювальної записки освітньої програми за формою центру професійної освіти ДСЗ
6. Конструювання макета робочого навчального плану із розрахунком балансу годин та тижневого навантаження слухачів.
7. Формування специфікації матеріально-технічного забезпечення освітньої програми відповідно до вимог ДОС та сучасних технологій роботодавців.
8. Проектування анкети для стейкхолдерів (роботодавців) з метою виявлення регіонального дефіциту професійних навичок.
9. Моделювання та розрахунок годин варіативного компонента освітньої програми для адаптації під специфічне замовлення підприємства.

3.2. Орієнтовний перелік питань для самостійного опрацювання

1. Методика виявлення та аналізу професійних дефіцитів у чинних навчальних планах закладу професійної освіти під час затвердження.
2. Порівняльний аналіз структури традиційного (предметного) та оновленого (компетентнісного) з конкретної робітничої професії.
3. Регламент взаємодії суб'єктів підвищення кваліфікації з модераторами Національної платформи професійного розвитку педагогічних та науково-педагогічних працівників «Вектор».
4. Специфіка нормативно-правового забезпечення короткострокового професійного навчання, перенавчання та курсів цільового призначення для дорослого населення в системі Державної служби зайнятості України.
5. Інструменти та методи графічного моделювання (блок-схеми, ментальні карти) етапів погодження та затвердження освітніх програм всередині закладу професійної освіти ДСЗ
6. Міжнародний досвід та вітчизняна практика застосування кредитно-модульної системи у професійній освіті: правила розрахунку та кодування кредитів для окремих модулів.
7. Специфікація та цифровізація критеріїв оцінювання результатів навчання: розроблення шкал вимірювання та дескрипторів для оцінки практичних навичок (умінь, виконання технологічних операцій).
8. Технології розроблення гнучких індивідуальних освітніх траєкторій на основі комбінації окремих тем та визнання результатів неформальної освіти.
9. Особливості формування та технічні вимоги до електронного портфоліо освітньої програми (супровідних документів) для її зберігання та проходження процедур ліцензування.
10. Методи моніторингу та оцінки ефективності впровадженої освітньої програми після випуску першої групи слухачів.

4. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Нормативно-правові документи

1. Деякі питання підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників : постанова Кабінету Міністрів України від 21 серп. 2019 р. № 800 (зі змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/800-2019-%D0%BF#Text> (дата звернення: 20.06.2026).
2. Про зайнятість населення : Закон України від 05 лип. 2012 р. № 5067-VI (зі змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5067-17#Text> (дата звернення: 29.06.2026).
3. Про затвердження Національної рамки кваліфікацій : постанова Кабінету Міністрів України від 23 листоп. 2011 р. № 1341 (зі змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-%D0%BF/paran12#n12> (дата звернення: 29.06.2026).
4. Про освіту : Закон України від 05 верес. 2017 р. № 2145-VIII (зі змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19/page#Text> (дата звернення: 29.06.2026).
5. Про професійну освіту : Закон України від 21 серпня 2025 р. № 4574. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4574-IX#Text> (дата звернення: 29.06.2026).

Основна література

1. Методичні рекомендації щодо розроблення програм професійного навчання безробітних за робочими професіями / М-во освіти і науки України. Київ, 2023. URL: <https://mon.gov.ua> (або офіційний сайт Державного центру зайнятості).
2. Професійна (професійно-технічна) та фахова передвища освіта : інформаційно-аналітичні матеріали / за ред. В. О. Радкевич, Л. М. Єршової ; Ін-т проф. освіти НАПН України. Житомир : Полісся, 2021. 204 с.
3. Освіта дорослих: світові тенденції, українські реалії та перспективи : монографія / За заг. ред. акад. Н.Г. Ничкало, акад. І.Ф. Прокопенка. Інститут педагогічної освіти та освіти дорослих імені І. Зязюна НАПН України, Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди. Харків: ФОП Бровін О.В., 2020. 546 с
4. Ковальчук В. І. Інноваційні технології навчання у професійній підготовці майбутніх фахівців : навч.-метод. посіб. Глухів : РВВ ГДПУ, 2018. 164 с.

Додаткова література

1. Биков В. Ю., Лещенко М. П. Цифрова трансформація освіти: сучасні виклики та перспективи. Інформаційні технології і засоби навчання. 2021. Т. 84, № 4. С. 1–16.

2. Луговий В. І., Кремень В. Г., Саух П. Ю. Освіта в умовах суспільних трансформацій та європейської інтеграції України. Київ : НАПН України, 2023. 172 с.

3. Освіта України в умовах воєнного стану: інформаційно-аналітичний збірник / за заг. ред. С. М. Шкарлета. Київ : Міністерство освіти і науки України, 2023.

Примітка. Посилання на авторів програми є обов'язковим згідно із Законом України «Про авторське право і суміжні права».